

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/1998 vp

Hallituksen esitys laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä toukokuuta 1998 lähettänyt talousvaliokunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen 51/1998 vp laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto

Perustuslakivaliokunta on antanut esityksestä eduskunnan määräyksen perusteella lausuntonsa, joka on tämän mietinnön liitteenä (PeVL 16/1998 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ministeri Jouko Skinnari
- vanhempi hallitussihteeri Ilpo Nuutinen, valtiovarainministeriö
- Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Kari Kantalainen
- toimitusjohtaja Seppo Sipola, Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy.

HALLITUKSEN ESITYS

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion vakuusrahastoon perustetaan toimiohjelauslautakunta. Lautakunta antaa omaisuudenhoitoyhtiöitä sitovia toimiohjeita erityistarkastusten perusteella ajettaviin vahingonkorvaus- ja rikos oikeudenkäynteihin liittyvissä asioissa sekä vahvistaa yhtiöiden ylivelkaantuneiden luottoasiakkaiden saatavien perintää ja velkajärjestelyjä koskevat periaatteet.

Lautakunnassa on viisi jäsentä, jotka valtio-

neuvoston yleisistunto nimittää neljäksi vuodeksi kerrallaan. Tarkoituksena on, että lautakunnassa on kaksi valtiovarainministeriön edustajaa sekä vahingonkorvaus-, ulosotto- ja velkajärjestelyasioiden asiantuntijat.

Lautakunnan tarvetta perustellaan sillä, että oikeudenkäynteihin liittyvä yksittäistapauksia koskeva päätöksenteko soveltuu huonosti valtiovarainministeriön toimenkuvaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta pitää lakiehdotusta tarkoituksenmukaisena ja ehdottaa sen hyväksymistä.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että toimiohjelauslautakunnan jäsenet toimivat tehtävässään virkavastuulla. Perustuslakivaliokunnan kantaan viitaten talousvaliokunta on lisän-

nyt lakiehdotuksen 5 §:n 1 momenttiin maininnan lautakunnan jäsenten virkavastuusta.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta toteaa, että sitovana pidettävän toimiohjeen antaminen omaisuudenhoitoyhtiölle jää sen määräysvallan piiriin, joka valtiolle kuuluu oikeudellisesti katsottuna yksityiseen rinnastettavana omistajana. Tästä syystä kysymys lainsäädäntövallan delegoinnista ei ole tässä tapauksessa valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen. Perustuslakivaliokunnan mukaan lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan mukaan valtiosääntöoikeudellisen virkamieshallintoperiaatteen näkökulmasta on asianmukaista, että esityksen perusteluissa todetaan toimiohjelauslautakunnan jäsenten toimivan virkavastuulla. Perustuslakivaliokunta ehdottaa harkittavaksi tämän asian mainitsemista itse lakitekstissä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Laki

valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vakuusrahastosta 30 päivänä huhtikuuta 1992 annetun lain (379/1992) 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 245/1996, sekä
lisätään mainitulla lailla 245/1996 kumotun 5 §:n tilalle uusi 5 § seuraavasti:

5 §

Toimiohjelauslautakunta

Rahastossa on toimiohjelauslautakunta, jossa on viisi jäsentä. Lautakunnan jäsenet nimittää neljäksi vuodeksi kerrallaan valtioneuvoston yleisistunto. Lautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. *Lautakunnan jäsenet toimivat tehtävässään virkavastuulla.*
(2 ja 3 mom. kuten HE)

14 §

(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 2 päivänä kesäkuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tuulikki Hämäläinen /sd
vpj. Seppo Kääriäinen /kesk
jäs. Arto Bryggare /sd
Mikko Immonen /vas
Paula Kokkonen /kok
Marti Korhonen /vas
Riitta Korhonen /kok

Pekka Kuosmanen /kok
Leena Luhtanen /sd
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Erkki Partanen /sd
Ola Rosendahl /r
Juhani Sjöblom /kok
Sakari Smeds /skl.

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 16/1998 vp

Hallituksen esitys laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä toukokuuta 1998 lähettäessään hallituksen esityksen 51/1998 vp laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta valmistelevasti käsiteltäväksi talousvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Seppo Tanninen, valtiovarainministeriö
- professori Olli Mäenpää
- professori Ilkka Saraviita.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan valtion vakuusrahastosta annettua lakia muutettavaksi siten, että rahastoon perustetaan toimiohjelahtakunta. Sen tehtävänä on antaa omaisuudenhoitoyhtiöitä sitovia toimiohjeita erityistarkastusten perusteella ajettavissa vahingonkorvaus- ja rikosoikeudenkäynteihin liittyvissä asioissa sekä vahvistaa omaisuudenhoitoyhtiöiden ylivelkaantuneiden

luottoasiakkaiden saatavien perintää ja velkajärjestelyjä koskevat periaatteet.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Esitykseen ei sisälly säätämisperusteita.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Lautakunnan valtaa antaa toimiohjeita voidaan pitää valtiosääntöoikeudellisesti huomionarvoisena seikkana lainsäädäntövallan delegointia koskevan käytännön kannalta. Valtion vakuus-

rahaston omaisuudenhoitoyhtiöön kohdistama valvonta on kuitenkin pääluonteeltaan valtion omistajana harjoittamaa valvontaa. Sitovana pidettävän toimiohjeen antaminen lain 1 §:n 4 momentin alkuosassa tarkoitettulle omaisuudenhoi-

toyhtiölle jää näin ollen sen määräysvallan piiriin, joka valtiolle kuuluu oikeudellisesti katsottuna yksityiseen rinnastettavana omistajana. Tästä syystä kysymys lainsäädäntövallan delegoinnista ei ole nyt valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen.

Jos toimiohje tulee annettavaksi lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitetulle muulle osakeyhtiölle, joka ei ole valtion tai vakuusrahaston määräysvallassa, toimiohjeella ei voi olla samaan tapaan tätä yhtiötä sitovaa merkitystä kuin sillä omaisuudenhoitoyhtiölle on. Näin ymmärrettynä tämäkään sääntely ei ole valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallinen.

Valtiosääntöoikeudellisen virkamieshallintoperiaatteen näkökulmasta on asianmukaista, että esityksen perusteluissa todetaan toimiohjelautakunnan jäsenten toimivan virkavastuulla. Valiokunta ehdottaa harkittavaksi tämän asian mainitsemista itse lakitekstissä.

Lausunto

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

että lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Ville Itälä /kok
vpj. Johannes Koskinen /sd
jäs. Esko Helle /vas
Gunnar Jansson /r
Valto Koski /sd
Heikki Koskinen /kok

Jorma Kukkonen /sd
Osmo Kurola /kok
Jukka Mikkola /sd
Riitta Prusti /sd
Veijo Puhjo /va-r
Maija-Liisa Veteläinen /kesk.